STRUKTURA OBAVEZNOG ŠKOLOVANJA

Obavezno školovanje je podeljeno na tri ciklusa (tri etape):

- **Ciklus 1** : od 1. do 4. razreda (učenici od 4 do 8 godina)
- **Ciklus 2** : od 5. do 8. razreda (učenici od 8 do 12 godina)
- **Ciklus 3** : od 9. do 11. razreda (učenici od 12 do15 godina)

KONTEKST ROMANDIJE

Svi romandski kantoni su usvojili **Romandski školsku konvenciju**. Ta konvencija omogućuje kantonima da rade zajedno na:

> definisanju školskog programa,
> pisanju sredstava za nastavu (školskih knjiga),
> organizovanju školovanja,
> edukovanju nastavnika.

>>> Više informacija na: www.ciip.ch

NACIONALNI I INTERKANTONALNI KONTEKST

Većina švajcarskih kantona su usvojili **Sporazum o usklađivanju obaveznog obrazovanja** (sporazum HarmoS).
Ovaj sporazum predviđa posebno stvaranje školskog programa prema jezičkoj regiji. Definiše takođe organizaciju škole na 11 godina i određuje uzrast polaska u školu sa 4 godine.

>>> Više informacija na: www.cdip.ch

PERSPEKTIVE

Kako bi se primenio Romandski nastavni plan, romandski kantoni uređuju celokupna sredstva romandske nastave (školske knjige koje se koriste u svim kantonima i oprema za učionice). Ta sredstva za nastavu se postepeno uvode prema kalendaru koji je odredio CIIP.

>>> Planiranje sredstava za romandsku nastavu je dostupno na www.ciip.ch

PLATFORMA ZA ROMANDSKI NASTAVNI PLAN

Možete naći kompletan Romandski nastavni plan onlajn. Radi se pre svega o sredstvu za nastavnike i nastavnice, i upravo iz tog razloga se koristi poseban jezik koji je namenjen stručnim osobama iz oblasti obrazovanja i disciplina. Dostupan je rečnik koji objašnjava određene pojmove.

PER→MER
PLAN D'ÉTUDES ET MOYENS D'ENSEIGNEMENT ROMANDS
PLAN D'ÉTUDES ROMAND MOYENS D'ENSEIGNEMENT ROMANDS RESSOURCES NUMÉRIQUES

>>> Pogledajte sve informacije o PER-u na www.per-mer.ch

Office de l'école obligatoire et du conseil
Chemin des Lovières 13
2720 Tramelan
T +41 31 636 16 60
www.bkd.be.ch/fr/start.html

Service de l'enseignement obligatoire de langue française
Rue de l'Hôpital 1
1700 Fribourg
T +41 26 305 12 27
www.fr.ch/dfac/senof

Direction générale de l'enseignement obligatoire
Chemin de l'Echo 5A
1213 Onex
T +41 22 327 04 00
www.ge.ch/organisation/direction-generale-enseignement-obligatoire

Service de l'enseignement
Route de Moutier 16
2800 Delémont
T +41 32 420 54 10
www.jura.ch/sen

Service de l'enseignement obligatoire
Rue de l'Ecluse 67
2002 Neuchâtel
T +41 32 889 69 20
www.ne.ch/autorites/DFDS/SEEO/Pages/accueil.aspx

Service de l'enseignement
Place de la Planta 1
1950 Sion
T +41 27 606 42 00
www.vs.ch/web/def

Direction générale de l'enseignement obligatoire et de la pédagogie spécialisée
Rue de la Barre 8
1014 Lausanne
T +41 21 316 32 32
www.vd.ch/def/dgeo

Faubourg de l'Hôpital 68
Case postale 556
CH-2002 Neuchâtel

T +41 32 889 69 72
ciip@ne.ch
www.ciip.ch

ciip:
Conférence intercantonale instruction publique et culture Suisse romande et Tessin

PER

Traduction en serbe

Romandski nastavni plan (PER)

Informativni dokument za roditelje

PER određuje znanje koje svi učenici moraju steknu tokom obaveznog školovanja. Od 2013. godine, primenjuje su u svim romandskim kantonima i omogućuje postojanje jednog koordiniranog obrazovnog sistema u svim regijama francuskog govornog područja u Švajcarskoj.

Dragi roditelji,

Romandski nastavni plan je rezultat dugog procesa razmena i dogovora između romandskih kantona kako bi se uskladilo obavezno obrazovanje.
Usvojeno 2010. godine i primenjenuo postepeno 2013. godine, Romandski nastavni plan određuje jedan opšti projekat osposobljavanja za učenike. Opisuje ono što učenici moraju da nauče tokom njihovog obaveznog školovanja i nivoe koje moraju da postignu na kraju svakog ciklusa (kraj 4, 8. i 11. razreda).
Prema tome kantoni i nastavnici moraju da poštuju ciljeve koji su opisani u Romanskom nastavnom planu ali imaju slobodu kada su u pitanju sredstva za postizanje ciljeva. Jedan kanton može takođe da doda određeno specifično obrazovanje prema svojoj sopstvenoj kulturi.

Ovaj letak vam nudi opšte informacije kako biste razumeli strukturu PER-a.
Ovaj letak je preveden na više jezika: kontaktirajte službu za obrazovanje vašeg kantona kako biste dobili prevod.
Ako želite više detalja po ciklusima o PER-u, možete pogledati brošuru na sledećem linku:

https://portail.ciip.ch/per/pages/informations-parents/

Latinska konferencija obaveznog obrazovanja, jun 2024

POLITIČKA ŽELJA

Romandski kantoni rade zajedno i pripadaju Interkantonalnoj konferenciji javnog obrazovanja i kulture Romandije i Tesina (CIIP). Oni su razvili zajedničku viziju za školovanje i osposobljavanje učenika. 2003. godine kantoni su usvojili *Deklaraciju o svrhama i ciljevima Državne škole* koja navodi da:

> *«Državna škola sprovodi obrazovanje i prenos kulture na sve učenike. Ona obezbeđuje znanje i sticanje veština koje omogućuju svakom učeniku i učenici da razviju svoj potencijal na optimalan način.»*

SVRHE I CILJEVI

> **Preneti znanje na učenike i razviti njihove veštine u različitim disciplinama.** >>>
> **Pored obrazovanja, škola ima edukativnu ulogu u saradnji sa porodicama. Ona ima za cilj da prenese učenicima vrednosti društva.** >>>
> **Škola teži takođe da razvije kod učenika opširnije transverzalne veštine koje će im biti korisne tokom celom njihovog života.** >>>

Prema tome radi se opštem projektu osposobljavanja koji ima za cilj razvijanje učenika u celini kako bi im se omogućila integracija u društvo.

>>> Za više informacija: www.per-mer.ch

PER

Opšti projekat osposobljavanja

Aktivnosti koje se sprovode u školi su deo opšteg projekta osposobljavanja, koji je definisan od strane Romandskog nastavnog plana (PER). Ovaj plan opisuje znanje koje svaki učenik mora da postigne tokom svogom obaveznog školovanja.

ROMANDSKI NASTAVNI PLAN JE ORGANIZOVAN U TRI DELA:

DISCIPLINARNE OBLASTI | **TRANZVERSALNE VEŠTINE** | **OPŠTE OSPOSOBLJAVANJE**

Opšti program osposobljavanja sprovodi ove tri dimenzije tokom svih godina obaveznog školovanja.

DIsciplinarne oblasti
obuhvataju školske discipline koje se predaju u svim romandskim kantonima. Svaka disciplinarna oblast sadrži nekoliko školskih disciplina koje su međusobno povezane.

JEZICI
U današnje vreme je neophodno znati komunicirati na više jezika. Tokom školovanja, učenik postepeno razvija svoje veštine na francuskom zatim isto tako na nemačkom i na engleskom jeziku.

MATEMATIKA I PRIRODNE NAUKE
Razumeti aktuelni svet podrazumeva poznavanje i razvijanje naučnog duha. U tom cilju, učenik radi na znanju matematike i nauka koje će mu omogućiti da reši teoretske probleme i da pristupi konkretnim situacijama.

DRUŠTVENE NAUKE
Razumeti problematike društva je deo očekivanih veština kod svih. To podrazumeva društvenu, kulturnu, ekonomsku, političku i ekološku dimenziju. Kao budući građanin ili građanka, učenik stiče znanje u oblasti geografije, istorije i građanstva koje će mu omogućiti da učestvuje u društvu u kome on ili ona žive.

UMETNOST
Istraživati i baviti se različitim oblicima umetničkog izražavanja stimuliše kreativnost. Te discipline omogućuju učeniku takođe da stekne kulturne reference i da razvije umetničke tehnike koje mogu da prošire njegovu percepciju sveta koji ga okružuje.

TELO I POKRET
Baviti se sportom i naučiti o zdravoj i uravnoteženoj ishrani omogućuje učeniku da spozna svoje telo i da se brine o njemu. Na taj način učenici razvijaju svoje fizičke veštine kroz pokret i uče principe zdrave ishrane.

DIGITALNO OBRAZOVANJE
Razumeti uticaj digitalnih uređaja je u današnje vreme neophodno kako bi se razvila digitalna kultura. Zbog toga, učenika razvija tehničke veštine i uči kako da ojača svoj kritički duh pred informacijama i slikama. Cilj je koristiti digitalne uređaje na efikasan i odgovoran način.

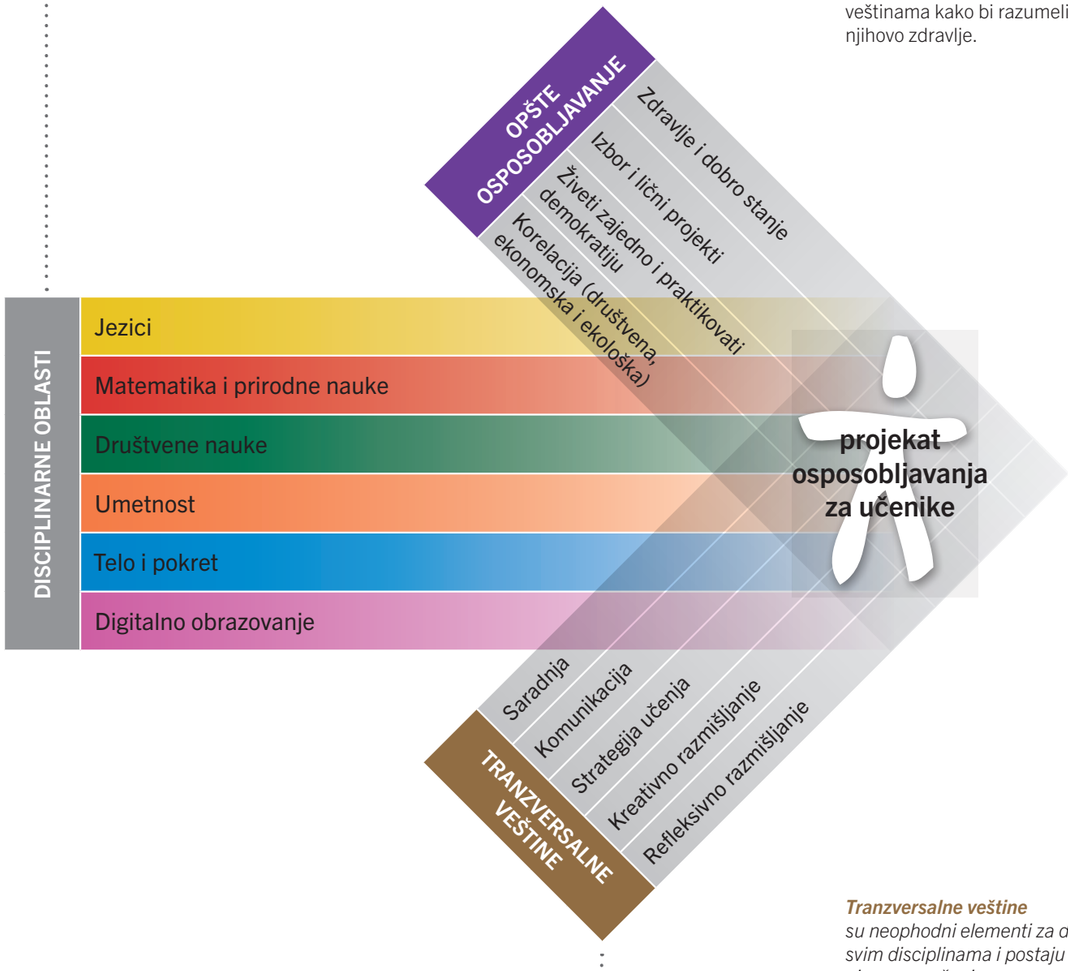

Opšte osposobljavanje
obuhvata različite teme koje škola mora da uzme u obzir pored učenja disciplina.

Opšte osposobljavanje radi na znanju i veštinama koje ne potiču isključivo od školskih disciplina. Ono se bavi edukativnim aspektima i podučava učenike osnovim veštinama kako bi razumeli svet u svojoj složenosti, gradili argumente i promovisali njihovo zdravlje.

Tranzversalne veštine
su neophodni elementi za dobro učenje. One se razvijaju u svim disciplinama i postaju korisna sredstava za učenika u njegovom učenju.

Tokom celog njegovog školovanja, učenik razvija tranzversalne veštine koje su zajedničke svim disciplinama i brojnim aktivnostima na časovima. Te tranzversalne veštine se ne uče same po sebi već ih učenik stekne na primer rešavajući probleme, razgovarajući na različitim jezicima i radeći na projektima. Te veštine su važne za život učenika takođe i posle škole, bilo da bi našao posao ili da bi se integrisao u društvo.